سرمقاله

راه کوتاه یا طولانی توسعه؟

ادامه از صفحه ۱

ـ نهادهای به راه کج رفته و گروه‌های رانت‌جوی دارای منافع خاص، با وجودی که می‌دانند تداوم چنین سیاست‌هایی باعث کاهش شدید رشد اقتصادی و رفاه جامعه می‌شود، باهم متحد می‌شوند و با بسیج نیروهای خود جلوی هرگونه اصلاح و تغییر مفید را سد کنند. سپس زمانی که حتی کل کشور (حاکمیت و جامعه) ضرورت اصلاح و تغییر وضع موجود را درک می‌کنند و آماده برای تغییر ضروری و ناگزیر می‌شوند، بر همگان روشن می‌شود که گذاره به شرایط مطلوب جدید چقدر دشوار و پرهزینه است و به زمان طولانی نیاز دارد. اینجاست که «رخوت و خمودی یا حتی قلع مغزی» یا به عبارت دیگر سیاست «صبر و انتظار» و بی‌عملی که به‌طور معمول باید در جوامع پیر و فرتوت انتظارش را داشت، پیش از موعد در جوامعی ظاهر می‌شود که اکثریت آن جوانان کوشا و پرتکاپو هستند. پس این زنگ خطر برای هر کشوری است که اگر راهبرد و سیاست‌های در ظاهر سریع به مقصد رسیدن (راه کوتاه) انتخاب می‌کند، در عمل خود را گرفتار در تله گروه‌های ذی‌نفع با منافع خاص (همان شاخ و برگ‌های درختان میوه و حصارها و پرچین‌ها) خواهد دید و در عین حال که دهها سال تلاش می‌کند و زحمت می‌کشد در مقایسه با همتایان خود اقتصاد رنجور و نرخ رشد کم‌جانی داشته باشد.

تجربه دو رژیم کمونیستی شوروی و چین در تاریخ معاصر، تا حد زیادی بیانگر انتخاب این دو مسیر متفاوت است. به واقع اتحاد جماهیر شوروی و در ادامه آن روسیه فعلی، یک نمونه اقراطی از حرکت در راه کوتاه اما طولانی است. انتخاب این مسیر با بحث طولانی بین اقتصاددانان در دهه۱۹۲۰ درباره بهترین راه صنعتی‌شدن آغاز شد. مزایا و معایب رشد متوازن که تقریبا مشابه راهبرد کلاسیک و تکاملی رشد اقتصادی مدرن بود، در برابر راهبرد قدیمی جبران سریع عقب‌ماندگی‌ها و به کشورهای پیشرفته رسیدن (همپایی catching up) از طریق صنعتی شدن سریع و اشتراکی شدن سنجیده شد.

درنهایت تصمیم به نفع رویکرد دوم (راه کوتاه) گرفته شد که تا حد زیادی بر پایه ملاحظات سیاسی و جنگ قدرت درون هیات حاکمه بود؛ اما نوید رسیدن به نتایج سریع و چشمگیر را هم می‌داد. یک نمونه آشکار این تصمیم، در سخنرانی معروف استالین در سال ۱۹۳۱ دیده می‌شود که دستور داد کشور باید همه موانع را بردارد و با تمام سرعت صنعتی شود. نتیجه چنین راهبردی حرکت شوروی به سمت سیاست‌های جایگزینی واردات، اقتصاد بسته و درون‌گرا، برنامه‌های اکتشافات فضایی، جنگ سرد و مسابقه تسلیحاتی، بی‌توجهی به رفتار قانون‌شکنانه و دور زدن نهادهای رسمی، فساد مالی (به بهانه روان کردن سیستم) و از این قبیل بود. با وجودی که اقتصاد در ابتدا رشد نسبتا چشمگیری یافت (اگرچه رشد مصرف بسیار پایین‌تر بود) اما در دهه‌های بعد بسیار افت کرد. نظام برنامه‌ریزی مرکزی و اقتصاد دستوری در ماهیت خود حالت زورگویی و بی رحمی دارد و در نتیجه با اتلاف شدید منابع همراه است و اگر ارزش جان‌ها و آزادی‌های از دست رفته و دشمنی‌های به‌وجودآمده بین انسان‌ها را در چنین رژیمی در نظر بگیریم، بهای هنگفتی بابت آن رشد پرداخته شد. به بیان دیگر شوروی برای مدتی کوتاه توانست به نرخ‌های رشد زودهنگام بالایی جهش کند؛ اما به قیمت نرخ‌های پایین‌تر رشد در بلندمدت تمام شد.

اما رویکرد چینی با معرفی تغییرات تدریجی از بالا و تصحیح اشتباهات، میدان عمل دادن به بخش خصوصی و حضور و نفوذ در بازارهای صادراتی جهانی شناخته می‌شود که راه طولانی اما کوتاه را انتخاب کرد. راهبرد بلندمدت به شکل محو تدریجی اقتصاد اشتراکی، تاکید بر سیاست‌های باثبات اقتصادی، اقتصاد باز از طریق نهادسازی پیوسته و ایجاد نظام انگیزشی و به رسمیت شناختن بازارها و تعیین قیمت در بازارها اقتصاد را اصلاح کرد. حاصل این رویه، تداوم رشدهای اقتصادی بالا و باثبات به مدت چند دهه و تبدیل شدن به قدرت اول اقتصادی جهان بوده است. (البته که این هشدار را باید داد اگر تمایلات استبدادی و خودکامگی سیاسی در این کشور مهار نشود، هیچ تضمینی نیست آینده بر مدار گذشته باشد؛ به‌نحوی که آینده‌ای مبهم و نامعلوم در پیش رو خواهد داشت.)

اگر نگاهی به نرخ رشد اقتصادی مفروشده در سند چشم‌انداز بیست ساله ایران که به سال‌های پایانی آن نزدیک می‌شویم بیندازیم، با تعیین نرخ رشد ۸درصدی طی این مدت قرار بود که ایران به قدرت اول اقتصادی در منطقه غرب آسیا تبدیل شود. نرخ رشدی که با توجه به جوان بودن نسبی کشور و همه امکانات و فرصت‌های ریز و درشتی که در اختیار ایران قرار داشت کاملا امکان‌پذیر بود. اما اگر بخواهیم پاسخی کوتاه و تک‌عاملی بدهیم که چرا از رسیدن به چنین نرخ رشدی بازماندیم، متهم اصلی را باید در انتخاب ما برای در پیش گرفتن «راه کوتاه اما طولانی» جست‌وجو کرد.

دکترجعفر خیرخواهان
Alborz.payam@gmail.com

اخبار کوتاه

کاهش کیفیت هوا و افزایش دما برای البرز پیش بینی شده است

مدیر کل هواشناسی البرز اعلام کرد: تا چند روز آینده کاهش کیفیت هوا و افزایش دمای هوا برای استان را شاهد هستیم که باید اقدامات لازم متناسب با این شرایط جوی به عمل آید.

به گزارش پیام آشنا، آرش بهاروند احمدی گفت: پیرو هشدار هواشناسی سطح زرد شماره ۲۷ با توجه به استقرار الگوی تابستانه و پایداری جو تا اواسط هفته در بعضی ساعات غبار محلی، کاهش موقت کیفیت هوا و همچنین روند افزایش دما در منطقه البرز مرکزی دور از انتظار نیست. هوای امروز شنبه، صاف، غبار محلی، کاهش موقت کیفیت هوا، یکشنبه غبار محلی غبار، صاف، دوشنبه قسمتی تا نیمه ابری، عصر وزش باد شدید و گردوخاک، احتمال بارش خفیف وجود دارد. سرعت وزش باد عصر شنبه و یکشنبه ۲۰ کیلومتر در ساعت و روز دوشنبه ۲۴ کیلومتر در ساعت پیش بینی شده است.

پیکر پاک پدر شهیدان عین الهی به خاک سپرده شد

«محمدتقی عین الهی» پدر گرامی شهیدان والامقام «محمدعلی و مهدی عین الهی» دعوت حق را لبیک گفت و به خاک سپرده شد.

به گزارش پیام آشنا، محمدتقی عین الهی پدر گرامی شهیدان والامقام «محمد علی و مهدی عین الهی» صبح پنج شنبه ۲۶ خردادماه پس از سال‌ها فراق از فرزندانش دعوت حق را لبیک و به فرزندان شهیدش پیوست. پیکر پاک این پدر والامقام بعدازظهر پنج‌شنبه ۲۶ خردادماه از ساعت ۱۴ در گلزار شهدای چهارصد دستگاه کرج تشییع و در جوار فرزندان شهیدش به خاک سپرده شد. «محمدعلی عین الهی» متولد هشت‌م اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۴۱ در گلپایگان، هجدهم اسفندماه سال ۱۳۶۲ در عملیات خیبر در جزیره مجنون مفقودالاثر و شهید. «مهدی عین الهی» متولد اول فروردین‌ماه سال ۱۳۶۶ در شمیرانات، بیست و نهم دی‌ماه سال ۱۳۶۶ در عملیات بیت‌المقدس ۲ در ماهوت عراق براثر اصابت ترکش به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

انصاری، معاون وزیر ارتباطات مطرح کرد:

منطقه ویژه اقتصادی پیام نقطه قابل اتکا برای قطب اقتصاد دیجیتال

انصاری معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با اشاره به لزوم توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور گفت: منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام با توجه به زیر ساخت های مناسبی که امروز در آن شاهد هستیم این قابلیت را دارد که به نقطه قابل اتکا برای اقتصاد دیجیتال و مراکز داده ها(قطب دیتاسنتر) در کشور تبدیل شود.

به گزارش پیام آشنا، علی اصغر انصاری طی بازدیدی از منطقه ویژه اقتصادی پیام و در دیدار و گفت وگو با اکبر قنبرپور مدیر عامل پیام، گفت: در واقع پیام با گسترش زیر ساخت ها با هدف استقرار هر چه بیشتر شرکت های مرتبط با آی.تی و آی.سی.تی موفق شده تا خود را به عنوان یکی از بسترهای امن برای توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور معرفی نماید.

معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به تبدیل شدن پیام به قطب دیتا سنتر در حوزه مرکزی کشور گفت: با توجه به قطعی شدن تبدیل پیام به قطب مرکزی دیتا سنتر در کشور، یک قدم به راه اندازی شهرک آی.سی.تی در منطقه نزدیک تر شده است.

اکبر قنبرپور مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام نیز در این دیدار با اشاره به ظرفیت های موجود در این منطقه عنوان کرد: جذب سرمایه گذار در منطقه در کنار توسعه زیر ساخت ها امروز به عنوان یکی از برنامه های مهم در این منطقه در حال اجرایی شدن است.

قنبرپور با اشاره فراهم بودن زیرساخت ها در پیام خاطر نشان کرد که بستر حضور مراکز داده در این منطقه در حال گسترش است در این خصوص حمایت های لازم شکل گرفته است.

بنابراین گزارش معاون وزیر ارتباطات از پیشرفت عمرانی و عملیات های اجرایی فاز های ۵و۶ منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام بازدید کرد.

سردار محمدیان خبر داد:

کشف ۲ هزار تن گندم احتکاری در البرز

فرمانده انتظامی البرز از کشف بیش از ۲ هزار و ۷۰۰ تن گندم احتکار شده در یک واحد تولیدی در این استان خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، سردار عباسعلی محمدیان گفت: در اجرای مبارزه با قاچاق و احتکار کالاهای اساسی و معیشت محور، تیم عملیات اداره مبارزه با قاچاق کالا و ارز پلیس امنیت اقتصادی در معیت عوامل سازمان صنعت ، معدن و تجارت اقدام به بازدید و بازرسی از انبار یک شرکت تولیدی در استان البرز کرد.

وی افزود: در بازدید و بازرسی ها مشخص شد مقدار موجودی انبار و تعداد ثبت شده آن در سامانه تجارت صمت مربوط به کالای اساسی گندم ۲ هزار و ۷۴۶ تن مغایرت داشته که به علت عدم ثبت موجودی در سامانه تجارت صمت، این امر برخلاف قانون بوده که پس از احراز جرم پرونده ای در این زمینه تشکیل شد.

سردار محمدیان گفت: کارشناسان ارزش اموال مکشوفه را ۲۴۰ میلیارد ریال برآورد کرده‌اند که در این رابطه یک نفر دستگیر و تحویل مراجع قضایی شد.

فرمانده انتظامی البرز در پایان از شهروندان درخواست کرد در صورت مشاهده هرگونه فعالیت غیرمجاز در خصوص احتکار کالا و یا تهیه و توزیع کالاهای قاچاق توسط افراد سودجو، موضوع را بلافاصله از طریق شماره تلفن ۱۱۰ به پلیس گزارش دهند تا نسبت به شناسایی و دستگیری متخلفان اقدام شود.

رئیس پلیس راهور البرز خبر داد:

اجرای طرح ترخیص فوق العاده وسایل نقلیه توقیفی در البرز

رئیس پلیس راهور البرز از اجرای طرح ترخیص فوق‌العاده وسایل نقلیه توقیفی با تسهیلات ویژه در سطح استان البرز از ۲۸ خرداد سال جاری خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، سرهنگ حمدالله رحمتی‌پور اظهار کرد: به جهت تسریع در ارائه خدمات و مساعدت شهروندان استان البرز، طرح ترخیص وسایل نقلیه ویژه خودروهای توقیفی قبل سال ۹۸ و موتورسیکلت‌های توقیفی قبل سال ۹۸ از روز شنبه ۲۸ خرداد ماه سال جاری با تسهیلات ویژه به اجرا گذاشته می‌شود.

وی افزود: مالکان وسایل نقلیه پیش گفته می‌توانند برای بهره مندی از مزایای این طرح به ستاد ترخیص پلیس راهور استان واقع در میدان طالقانی یا دفاتر پلیس ۱۰۰ کلیه شهرستان‌های استان مراجعه کنند.

رئیس پلیس راهور استان البرز اضافه کرد: همچنین مالکان محترم خودروهای توقیفی می‌توانند از طریق برنامه کاربردی «پلیس من» برای ترخیص خودروهای خود اقدام کنند.

وی بیان کرد: در صورت عدم مراجعه مالکان خودروهای توقیفی از طریق قانونی نسبت به تعیین تکلیف اینگونه وسایل اقدام خواهد شد.

رحمتی‌پور از تسهیلات ویژه این طرح به عدم نیاز به پرداخت عوارض و مالیات، عدم نیاز به ارائه سند مالکیت در صورتی که وسیله نقلیه به نام مالک باشد، عدم نیاز به بیمه شخص ثالث، عدم نیاز به ارائه گواهی راهنمایی رانندگی، امکان تحویل وسیله نقلیه به متصرف در صورت اختیار داشتن اسناد وسایل نقلیه و اینکه هزینه نگهداری خودرو در پارکینگ برابر تعرفه سال ۹۴ محاسبه می‌شود اشاره کرد.

گردشگران از ورود به حریم رودخانه های کرج و طالقان پرهیز کنند

مسئول روابط عمومی شرکت آب منطقه ای استان البرز از مردم و گردشگران خواست به حریم رودخانه ها و سدهای کرج و طالقان ورود نکنند.

به گزارش پیام آشنا، عباسعلی کیخایی گفت: بسیاری از گردشگران در روزهای تعطیل و آخر هفته در بستر رودخانه های کرج و طالقان و ۲ سد امیر کبیر کرج و طالقان اتراق می کنند که با مخاطراتی همراه است.

وی گفت: در بهار و تابستان سال های گذشته حوادث ناگواری در رودخانه ها و سدهای البرز شاهد بودیم و به رغم هشدارهای مکرر تعدادی از گردشگران حادثه های غم انگیز رقم زدند.

کیخایی با اشاره به اینکه دمای پایین آب در رودخانه های کرج و طالقان سبب از دست دادن تعادل افراد در داخل این رودخانه ها می شود، افزود: برخی خانوارها نیز به همراه کودکان وارد این رودخانه ها می شوند که مخاطرات چند برابر خواهد شد.

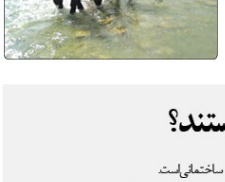

مسئول روابط عمومی شرکت آب منطقه ای البرز گفت: افزون بر نصب پلاکارد و تابلوهای هشداری تیم های حفاظتی این شرکت در اطراف رودخانه کرج مستقر هستند که انتظار می رود گردشگران هشدارها را جدی بگیرند.

سال گذشته حدود ۳۵ نفر در رودخانه های خروشان کرج و طالقان غرق شدند که بیشترین حادثه دیدگان مربوط به رودخانه کرج در حاشیه جاده گردشگری کرج - چالوس بوده است.

چند درصد شاغلین تامین اجتماعی بیمه اجباری هستند؟

نتایج یک پژوهش نشان می دهد که ۴۰ درصد از بیمه شدگان سازمان تامین اجتماعی در ۹ ماهه سال ۱۴۰۰، بیمه شدگان اصلی هستند که ۸۹ درصد آنها را بیمه شده شاغل تشکیل می‌دهند.

به گزارش پیام آشنا، توسعه نظام رفاه و تامین اجتماعی و مقابله با انواع بیماری، از کار افتادگی، کهولت سن، بیکاری و مواردی از این دست برای هر جامعه به خصوص افراد شاغل اهمیت بسزایی دارد. سازمان تامین اجتماعی و صندوق بازنشستگی کشوری به عنوان سازمان‌های بیمه‌گر وزارت کار در ارائه این ماموریت نقش دارند لذا یکی از وظایف وزارت کار علاوه بر اجرای سیاستهای اشتغال، حمایت از نیروهای کار شاغل است و از این منظر بررسی بیمه شدگان شاغل و سهم آنها از کل شاغلان ضروری است. در تعریف، بیمه شده به فردی گفته می‌شود که با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه، حق استفاده از مزایای مندرج در قانون سازمان بیمه گر را دارد. بیمه شده اجباری، بیمه شده‌ای است که به دستور کارفرما یا نماینده او در محلی به نام کارگاه کار می کند و مزد و حقوق می گیرد.

بیمه شده خاص، فردی است که مشمول بیمه اجباری نبوده و با میل و اراده تحت پوشش مقررات تأمین اجتماعی قرار گیرد. بیمه شده تبعی، شخص یا اشخاصی هستند که به تبع سرپرستی یا کفالت بیمه شده اصلی از مزایای مقرر در این قانون می توانند استفاده کنند.

بیمه شدگان شاغل سازمان تامین اجتماعی تنها برخی از بیمه شدگان اصلی را شامل می شوند اما با مطابقت تعریف شاغل و انواع بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی؛ بیمه شده اجباری، برخی از بیمه‌شدگان خاص نظیر بانوندگان، رانندگان، کارگران ساختمانی و کارفرمایان صنفی، برخی از بیمه‌شدگان حرف و مشاغل آزاد مانند معلمین حق التدریس و مربیان مهدهای کودک تحت پوشش بهزیستی و اعضای نماینده بیمه ایران و آسیا که بیمه شدگان شاغل در سازمان تامین اجتماعی را تشکیل می دهند.

بر اساس گزارش مرکز برنامه ریزی و اطلاعات راهبردی وزارت کار از مجموع بیمه شدگان تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی در ۹ ماهه سال گذشته ۳۹.۹ درصد از بیمه شدگان، بیمه شدگان اصلی هستند که حدود ۸۸.۹ درصد آنها را بیمه شده شاغل تشکیل می‌دهند.

آمار بیمه شدگان شاغل سازمان تامین اجتماعی طی این مدت همچنین گویای آن است که بیشترین سهم متعلق به بیمه‌شدگان اجباری با ۷۸ درصد و پس از آن رانندگان، حرف و مشاغل آزاد و کارگران ساختمانی است.

به موجب این گزارش، آمار بیمه شدگان شاغل سازمان تامین اجتماعی در ۹ ماهه سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است به نحوی که تعداد بیمه شدگان شاغل از ۱۲ میلیون و ۳۵۶ هزار و ۹۷۹ هزار نفر در سال ۱۳۹۷ به بیش از ۱۳ میلیون و ۳۹۵ هزار و ۵۶۳ نفر افزایش یافته و این افزایش در حرف و مشاغل آزاد شاغل و کارفرمایان صنفی بیشترین نمود را داشته است اما در مربیان مهدهای کودک، معلمین حق التدریس، اعضای صندوق نظام دامپزشکی، کارگران ساختمانی، رانندگان، بابریان و خادمین مساجد با روند کاهشی همراه بوده است.

برابر ماده ۱۴۸ قانون کار، کارفرمایان کارگاه های مشمول این قانون مکلفند بر اساس قانون تامین اجتماعی نسبت به بیمه کارگران ونیروهای کار واحدهای خود اقدام کنند.

توضیحات سپاه درباره دستگیری ادمین های سه کانال تلگرامی

روابط عمومی کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در اطلاعیه ای از اقدام سربازان گمنام امام زمان (عج) در سازمان اطلاعات این نهاد در دستگیری ادمین های سه کانال تلگرامی نیمه محرمانه «سرائر و سایه نویس» به اتهام انتشار اسناد طبقه بندی شده و تشویش اذهان عمومی خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سپاه نیوز، متن این اطلاعیه به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحیم

به استحضار ملت شریف، قهرمان و همیشه در صحنه ایران اسلامی می رساند:

با یاری خداوند متعال و مجموعه اقدامات فنی و اطلاعاتی چند ماهه سربازان گمنام امام زمان (عج) در سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ادمین های (مدیران) کانال های "نیمه محرمانه"، "سرائر" و " سایه نویس" به اتهام انتشار اسناد طبقه بندی شده و تشویش اذهان عمومی دستگیر شدند. افراد بازداشت شده درصدد بودند با انتشار اسناد طبقه بندی شده، اعتماد بخشی از مخاطبین را جلب کرده و سپس با انتشار اخبار گزینشی و کذب، در میان مسئولین کشور ایجاد شکاف و اختلاف نمایند.

دستگیرشدگان سه نفر هستند که در مدت فعالیت خود، با سواستفاده از خلا قانونی موجود در مدیریت فضای مجازی کشور و از بستر پیام رسان تلگرام، اقدامات مذکور را دنبال می کردند.

در پایان، ضمن درخواست از اصحاب رسانه و فعالان فضای مجازی جهت پرهیز از هرگونه گمانه زنی پیرامون این پرونده، تاکید می شود اخبار تکمیلی متعاقبا اطلاع رسانی خواهد شد.

اخبار سراسری

امیر عبداللهیان: ایران از مسیر مذاکره منتج به نتیجه فاصله نمی گیرد

وزیر امور خارجه با بیان اینکه به قانون مجلس پایبندیم و مذاکره را ادامه می دهیم، تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران از مسیر مذاکره منتج به نتیجه فاصله نمی گیرد.

به گزارش پیام آشنا، «حسین امیر عبداللهیان» روز جمعه در توییتی نوشت: جمهوری اسلامی ایران از مسیر مذاکره منتج به نتیجه فاصله نمی گیرد. به قانون مجلس پایبندیم، مذاکره را ادامه می دهیم ، آمریکا را به واقع بینی و فاصله گرفتن از جنون تحریم جدید و آژانس را به رفتار فنی و اجتناب از اقدام سیاسی فرامی خوانیم. تردیدی به خود راه نمی دهیم که تحریم‌ها را بی‌اثر کنیم.

شکست مذاکرات هسته‌ای چالش‌های خطرناکی به دنبال خواهد داشت

یک دیپلمات اروپایی در گفت وگو با یک رسانه سعودی نسبت به پیامدهای شکست مذاکرات هسته‌ای با ایران هشدار داد.

به گزارش پیام آشنا، یک دیپلمات اروپایی در گفت وگو با شبکه سعودی العربیه تاکید کرد که شکست مذاکرات هسته‌ای تاثیر منفی بر روابط با ایران خواهد گذاشت.

این دیپلمات اروپایی که نامش منتشر نشده است گفت: شکست مذاکرات هسته ای با ایران چالش های خطرناکی به دنبال خواهد داشت.

اخیرا جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید با اشاره به اقدامات جبرانی هسته‌ای از سوی ایران که در واکنش به بدعهدی آژانس و طرف‌های مقابل در مذاکرات هسته‌ای صورت گرفته است، گفت: گزینه بازگشت به توافق هسته ای با ایران همچنان پابرجا است و اکنون توافقی روی میز است که ایرانی ها می توانند با آن موافقت کنند. گام های ایران در راستای غنی سازی و از کار انداختن دوربین های آژانس اقدامی سازنده نیست و با افزایش فشارهای اقتصادی به آن پاسخ خواهیم داد. باید بر روی برجام و بازگشت به آن تمرکز کرد و توپ اکنون در زمین ایران است.

وزارت خزانه‌داری آمریکا روز پنجشنبه با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که شرکت پتروشیمی فن آوران سهامی عام، شرکت پتروشیمی خارک سهامی عام، شرکت پتروشیمی مارون و چندین شرکت چینی و امارتی حامی این شرکت‌ها را در لیست تحریم‌های خود قرار داده است.

این وزارتخانه همچنین تحریم‌هایی را علیه محمدشهید رکن‌الدین بهپور و جینگ فنگ گائو، به دلیل کمک مادی، حمایت و ارائه مصالح، فناوری و کالاهای لازم به شرکت پتروشیمی تریلیکس اعمال کرده است.

پیش از این وزیر امور خارجه کشورمان با اشاره به مذاکرات هسته‌ای و اقدامات طرف های مقابل تاکید کرده بود: ایران در برابر رفتار مبتنی بر منطق طرف مقابل در چارچوب منطقی، ابتکارات و ایده هایش را ارائه داده و به آن عمل کرده است.

امیر عبداللهیان گفت: طرف مقابل هرگاه زیاده خواهی کرده باشد، از ابزارها و اقتدار کشور استفاده کردیم تا طرف مقابل بداند، منافع و آسایش ملت ایران برای ما مهم است.

وی افزود: امیدواریم در مجموعه اقداماتی که برای بازگرداندن همه طرف ها به توافق هسته ای موسوم به برجام انجام می شود، اقتدار کشور، مطالبات و انتظارات مردم و نحوه پیگیری آنها حفظ شود.

یادداشت

اما و اگرهای آتش‌بس موقت در یمن

با توجه به حلول ماه رمضان، ۱۲ فروردین ماه بود که طرف های درگیر در یمن از توافق بر سر آتش بسی دو ماهه خبر دادند. به احترام این ماه مبارک، جنبش انصارالله، پس از این توافق تحرکات جنگی را متوقف و در عوض تلاش کرد از فرصت ایجاد شده بهترین بهره‌برداری را در راستای تأمین نیازهای اولیه مردم انجام دهد. اتلاف متجاوز ولی باوجود تأیید زیانی، به‌طور عملی به توافق پایبند نماند و از همان ابتدا گزارش‌هایی از نقض عهد و بمباران یمن توسط جنگنده‌های سعودی منتشر شد. با وجود این، چند روز پیش مقاومت برای نشان دادن حسن نیت و به امید دست یافتن به صلح عادلانه و پایدار با تمدید دوماهه آتش‌بس موافقت کرد. این در حالی است که به نظر این روزها تحت تأثیر اقدامات متجاوزان، توافق ارزان بیش از پیش در آستانه فروپاشی قرار گرفته است. در آخرین مورد روز شنبه بود که مهدی المشاط رئیس شورای عالی سیاسی یمن ضمن انتقاد از تجاوزات ائتلاف متجاوز سعودی- امارتی و لغو پروازها به یمن هشدار داد آتش‌بس در یمن تقریباً ملغی شده است.

آنچه مشخص می‌نماید این است که آتش‌بس یا واقعی رویه‌رو است که می‌تواند آن را در معرض فروپاشی قرار دهد. اما این موانع چیست؟ نخست ادامه حملات متجاوزان است. در دو سه ماه گذشته مقاومت یمن هیچ حمله پهپادی یا موشکی انجام نداده است. انصارالله با استقبال از مسیر دیپلماتیک، راه پایان بحران را گفت وگوهایی یمنی - یمنی با هدف دست‌یابی به صلح دائمی آن که هم بدون مداخله تمام عناصر خارجی می‌داند. با وجود این، سعودی از توقیف محموله‌های موادغذایی، دارو و سوخت یمن هم ابایی ندارد و همین مسائل توافق را به نابودی نزدیک کرده است. انصارالله به آتش بس دید کاملاً انسانی داشته و هیچ هدفی جز کمک به مردم ندارد. با وجود این، اگر تهدیدات طرف مقابل و اقدامات خصمانه ادامه یابد، مطمئناً مقاومت ابزارهایی در چنته دارد که در وقت مناسب رو کرده و معادلات را تغییر خواهد داد.

عامل دیگر خیالات خام سعودی است. ریاض سرخورده از هشت سال جنگ، در سودای احیای نفوذش در این کشور است. آن‌ها می‌خواهند شرایط به پیش از جنگ بازگردد و همسایه جنوبی بار دیگر به حیاط خلوت عربستان تبدیل شود. ریاض با مداخلات خود در خیال گماردن حاکمی دست نشانده در یمن است تا همچنان بتواند منابع این کشور فقیر را به تاراج ببرد. اما مردم یمن با توجه به سابقه تمدنی و مبارزاتی به دنبال استقلال هستند و به هیچ عنوان از آن چشم پوشی نخواهند کرد. ضمن اینکه موج بیداری اسلامی بر آگاهی مردم یمن افزوده و امکان بازگشت به گذشته منتظر حاکمان ریاض را غیرممکن ساخته است.

سیدرضاصدرالحسینی
تحلیلگر مسائل بین الملل
Alborz.payam@gmail.com